

Kenneth Arrow

Źródło: econlib.org

Tłumaczenie: **Mateusz Marcin Błaszczuk**

Kenneth Arrow zmarł 21 lutego 2017 r.

W 1972 roku amerykański ekonomista Kenneth Arrow, wraz z Johnem Hicksem, otrzymał Nagrodę Banku Szwecji im. Alfreda Nobla w dziedzinie ekonomii za „pionierski wkład w ekonomiczną teorię równowagi ogólnej oraz ekonomii dobrobytu”. Arrow jest prawdopodobnie najbardziej znany ze swojej rozprawy doktorskiej (na podstawie której wydana została książka *Social Choice and Individual Values*), w której dowiódł swojego słynnego „twierdzenia niemożności”. Pokazał on, że po przyjęciu pewnych założeń co do wyboru dokonywanego przez ludzi, skonstruowanie metody głosowania, zgodnie z którą jeden z możliwych wyników staje się najbardziej pożądanym, jest niemożliwe. Najprostszym przykładem ilustrującym to twierdzenie jest paradoks Condorceta, który swoją nazwę zawdzięcza osiemnastowiecznemu matematykowi francuskiemu. Załóżmy, że na stanowisko prezydenta USA kandydują trzy osoby; Bush (B), Clinton (C) oraz Perot (P). Jedna trzecia wyborców preferuje poszczególnych kandydatów w kolejności B, C, P. Jedna trzecia w kolejności C, P, B oraz jedna trzecia w kolejności P, B, C. Większość preferuje więc Busha w stosunku do Clintona i Clintona w stosunku do Perota. A więc wydawać by się mogło, że większość preferuje Busha w stosunku do Perota. W rzeczywistości jednak to Perot cieszy się większym poparciem. Bardziej złożony dowód Arrowa ma bardziej ogólny charakter.

W artykule opublikowanym w 1951 roku Arrow wykazał, że gospodarka konkurencyjna w stanie równowagi jest bardziej wydajna oraz że wydajna alokacja może zostać osiągnięta, jeśli rząd po redystrybucji środków z pobieranych przez siebie podatków ryczałtowych pozwoli działać rynkowi. Oczywistym wnioskiem jest to, iż rząd nie powinien kontrolować cen w celu redystrybucji dochodów, powinien natomiast, jeśli ma to już robić, dokonywać redystrybucji w sposób bezpośredni. Właśnie to postrzeżenie Arrowa jest jednym

z powodów, dla których ekonomiści niemal jednogłośnie sprzeciwiają się kontroli cen.

Arrow wykazał także, wspólnie z Gerardem Debreu, że w niektórych warunkach gospodarka może osiągnąć równowagę ogólną — równowagę, w której wszystkie rynki są w stanie równowagi. Korzystając z nowych technik matematycznych, Arrow i Debreu wykazali, iż jednym z warunków równowagi ogólnej jest istnienie rynków transakcji terminowych dla wszystkich dóbr. Oczywiście wiemy, że tak nie jest — na przykład nie można wykupić kontraktu na przyszłe wykonanie wielu usług.

Był również jednym z pierwszych ekonomistów, którzy zauważyli istnienie krzywej uczenia się. Dostrzegł przede wszystkim, że wraz z zwiększaniem produkcji danego dobra, producenci zyskują doświadczenie i stają się bardziej efektywni. „Rola doświadczenia przy zwiększaniu produktywności została dostrzeżona”, zauważał jednak: „że relacja ta jeszcze nie została włączona do głównego nurtu myśli ekonomicznej”. Ponad czterdzieści lat po publikacji artykułu Arrowa, krzywa uczenia się nadal nie została w pełni włączona do analizy ekonomicznej głównego nurtu.

Osiągnął dużo także w kwestii niepewności w ekonomii. Jego prace na ten temat pozostają głównym źródłem wiedzy dla ekonomistów.

Arrow spędził większość swojego życia zawodowego na wydziałach nauk ekonomicznych Uniwersytetu Stanforda (1949-1968 oraz 1980-2017) oraz Uniwersytecie Harvarda (1968-1979). Uzyskał licencjat z nauk społecznych w City College of New York oraz uzyskał magisterium na Uniwersytecie Columbia, gdzie obronił także doktorat z ekonomii.

Wybrane prace:

1951, *Social Choice and Individual Values*, New York: Wiley.

1954, (z Gerardem Debreu) „Existence of a Competitive Equilibrium for a Competitive Economy”, *Econometrica* 22, no. 3: 265–290.

1962, „The Economic Implications Of Learning By Doing”, *Review of Economic Studies* 29 (June): 155–173.

1971, *Essays in the theory of risk-bearing*, Amsterdam: North-Holland.

1971, (z Frankiem Hahnem) *General Competitive Analysis*, San Francisco: Holden-Day.